

**ילדים במלחמת
'חרבות ברזל'**

ילדים במלחמת 'חרבות ברזל' (לוחות 1-11, תרשימים 1-17)

לוח 1: ילדים שנרצחו במלחמת חרבות ברזל, לפי גיל ומגדר / 8.1.24		
אחוזים	מספרים	
100	38	קטינים שנרצחו – סה"כ
		לפי מגדר
60	23	בנים
40	15	בנות
		לפי גיל
2.6	1	*0
7.9	3	3-1
10.5	4	6-3
79.0	30	17-7

מקור: מטה ההסברה הלאומי, 'סיכום נתוני "חרבות ברזל", היום ה-94 למלחמה', 2024.

* בין החללים הוכר עובר של אישה שנפצעה קשה אך העובר לא שרד

כ-38 קטינים נרצחו במסגרת מלחמת חרבות ברזל, כשבעה מתוכם מתחת לגיל שבע, ואחד נרצח כעובר.

לוח 2: ילדים נפגעי פעולות איבה, בגוף ובנפש, מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", לפי גיל ומגדר / 28.2.2024						
בנות		בנים		סה"כ		
אחוזים (בקבוצת הגיל)	מספרים	אחוזים (בקבוצת הגיל)	מספרים	אחוזים	מספרים	
48.5	9,405	51.5	10,002	100	19,407	סה"כ (18-0)
48.0	1,703	52.0	1,844	18.3	3,547	גיל 0-3
48.7	1,807	51.3	1,903	19.1	3,710	גיל 3-6
48.1	1,657	51.9	1,787	17.7	3,444	גיל 6-9
49.4	1,620	50.6	1,659	16.9	3,279	גיל 9-12
48.8	1,369	51.2	1,439	14.5	2,808	גיל 12-15
47.9	1,249	52.1	1,370	13.4	2,609	גיל 15-18

מקור: מוסד הביטוח הלאומי, 2024.

19,407 ילדים הוכרו על ידי הביטוח הלאומי כנפגעי איבה בגוף ובנפש, מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ב-7.10.23 ועד ל-28.02.24. כ-37% מהם מתחת לגיל 6.

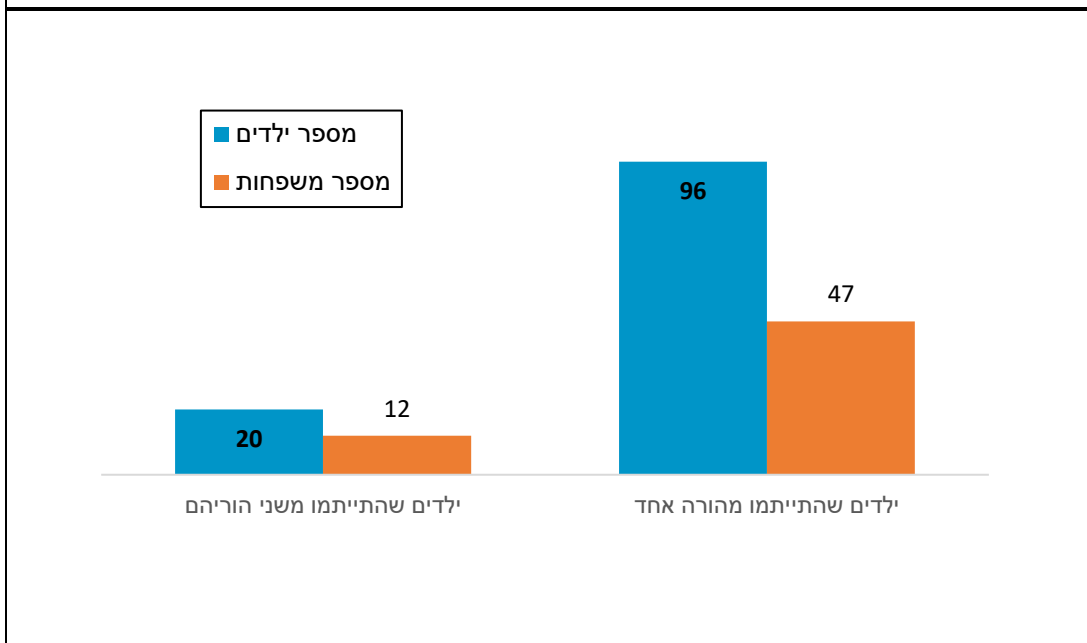
לוח 3: ילדים (18-0) שנחטפו לרצועת עזה במלחמת חרבות ברזל, לפי גיל (נכון ל-29.1.24) / 29.1.24

אחוזים	מספרים	
100.0	42	ילדים (18-0) שנחטפו לרצועת עזה
2.4	1	גיל 2-0
19.0	8	גיל 3-5
7.1	3	גיל 6-8
16.7	7	גיל 9-11
16.7	7	גיל 12-14
16.7	7	גיל 15-17
21.4	9	גיל 18
שם	מספרים	ילדים שעודם חטופים בעזה
כפיר ביבס	1	גיל 2-0
אריאל ביבס	1	גיל 3-5
	15	ילדים שנחטפו והוריהם עדיין מוחזקים בשבי

מקור: מטה משפחות החטופים והנעדרים, 29.1.24.

42 ילדים (18-0) נחטפו לרצועת עזה ב-7.10 ע"י ארגון הטרור חמאס וארגוני טרור נוספים, 9 מהם מעל לגיל 18 (נכון ל-19.1.24). כיום ישנם שני ילדים שמוחזקים בשבי רצועת עזה, שניהם מתחת לגיל 5: אריאל ביבס וכפיר ביבס. ל-15 מהילדים שנחטפו (אלו ששוחררו וכן האחים ביבס המוחזקים עדיין בשבי), יש הורים שעדיין מוחזקים בשבי.

תרשים 2: ילדים שהתייתמו בעקבות אירועי השבעה לאוקטובר* / 31.10.23

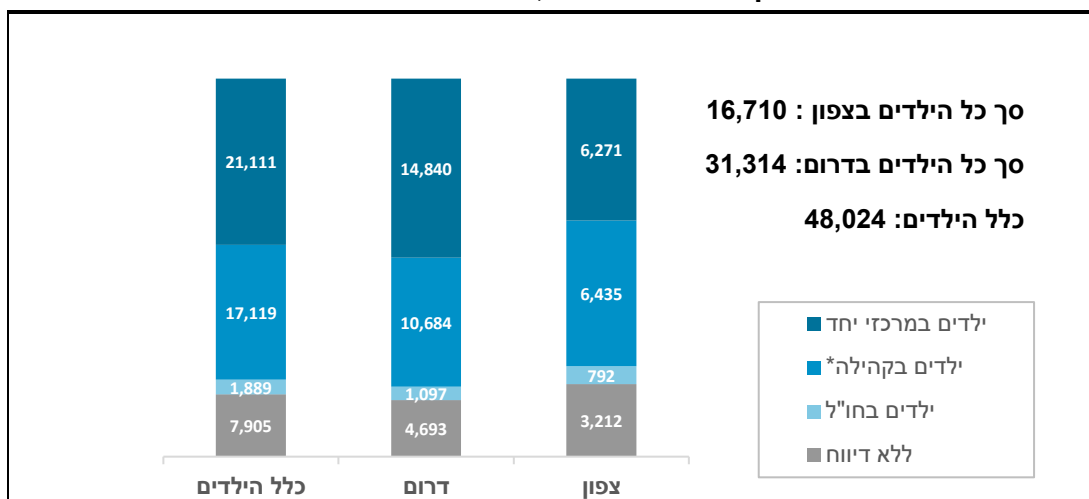

מקור: פרטוקול מס' 104 מיישבת ועדת העבודה והרווחה, 31.10.23.

* הנתונים מתייחסים אך ורק לילדים שהתייתמו מהוריהם בעקבות אירועי יום השבת, ה-7.10, ואינם כוללים ילדים של חללי צה"ל משלבים מאוחרים יותר של המלחמה.

בעקבות אירועי ה-7 לאוקטובר, 20 ילדים מ-12 משפחות איבדו את שני הוריהם, ו-96 ילדים איבדו הורה אחד. הילדים הגיעו מ-59 משפחות שונות.

תרשים 3: ילדים בגילאי חינוך ביישובים מפונים, לפי מחוז / דצמבר 2023

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דו"ח "שירותי חינוך לתלמידים מפונים מבתייהם בתקופת מלחמת 'חרבות ברזל'", 31.12.23.

*תלמידים עם כתובת בקהילה ותלמידים עם שיבוץ במסגרת חינוכית ללא דיווח על כתובת עדכנית.

48,024 ילדים בגילאי חינוך התגוררו ביישובים דרום ובצפון שפוננו מכוח החלטת ממשלה. כ-65% מהם מהדרום. ב-31.12.23, מתוך כלל הילדים, 44% היו רשומים במרכזי יחד ו-35.6% הוגדרו 'ילדים בקהילה', ללא דיווח על כתובת עדכנית. באותה תקופה, לא היה דיווח כלל לגבי מיקומם של 7,905 ילדים (כ-17% מסך הילדים).

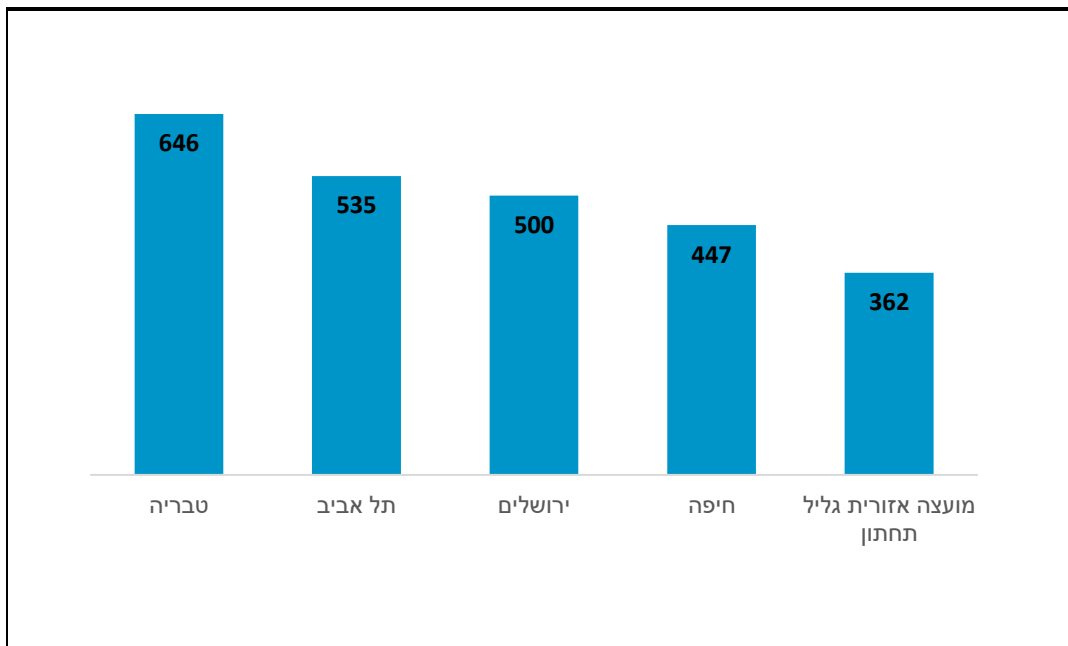
לוח 4: ילדים במסגרות חינוך ייעודיות למפונים במלונות / דצמבר 2023

אחוזים	מספרים	ילדים במסגרות משרד החינוך – סה"כ
100.0	10,498	
מחוז מסגרת החינוך		
		דרום
39.7	4,172	ירושלים
17.8	1,865	צפון
15.2	1,599	חיפה
14.7	1,540	תל אביב
8.6	901	מרכז
4.0	421	
שלב החינוך		
40.1	4,211	ילדים בבתי ספר זמניים
35.3	3,710	ילדים בגני ילדים
24.5	2,577	ילדים במעונות

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דו"ח "שירותי חינוך לתלמידים מפונים מבתייהם בתקופת מלחמת 'חרבות ברזל'", 31.12.23.

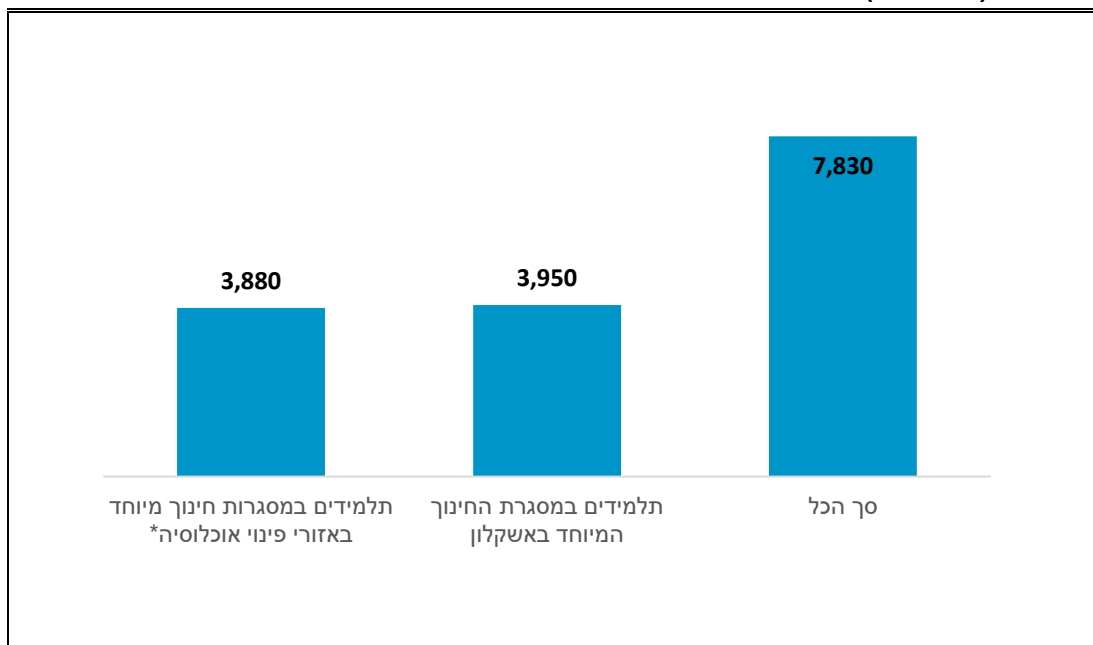
בעקבות המלחמה, 10,498 ילדים שולבו במסגרות חינוך ייעודיות למפונים במלונות, מתוכם כ-40% בדרום, וכ-18% בירושלים וכ-15% בצפון וחיפה. מבחינת שלב החינוך, 40% מהילדים במסגרות שולבו בבתי ספר זמניים, כ-35% בגני ילדים וכ-24% במעונות.

תרשים 4: קליטת תלמידים מפונים במסגרות חינוך קיימות ברשויות נבחרות (מספרים) / דצמבר 2023

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דו"ח "שירותי חינוך לתלמידים מפונים מבתייהם בתקופת מלחמת 'חרבות ברזל'", 31.12.23.
 * הנתונים מבוססים על דיווחי מצבת תלמידים של המנהלים והרשויות, שנמצאת בתהליך של עדכון יומיומי ולא בהכרח כוללים את כלל התלמידים שנקלטו במסגרות אלה.

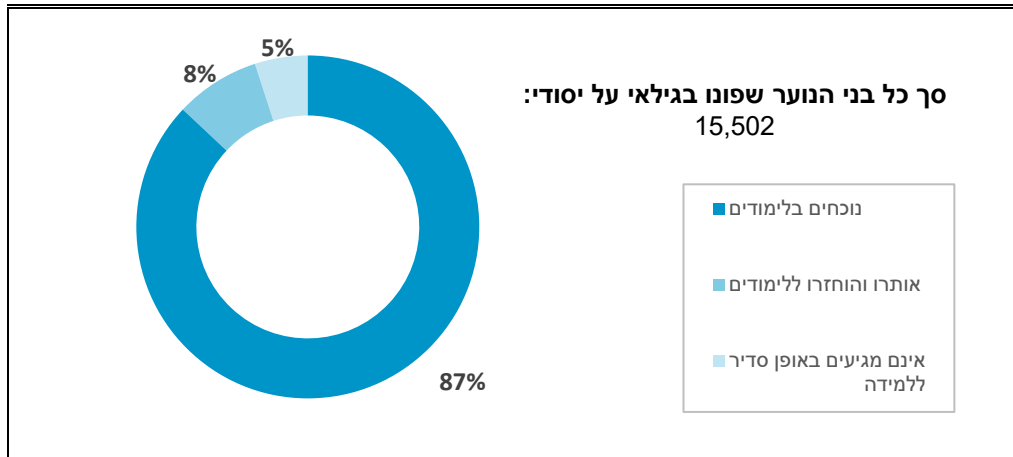
תרשים 5: ילדים זכאים לשירותי חינוך מיוחדים באזורי פינוי בגילאים 3-21 (מספרים) / תשפ"ב (2021/22)

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דו"ח "שירותי חינוך לתלמידים מפונים מבתייהם בתקופת מלחמת 'חרבות ברזל'", 31.12.23.

בשנת הלימודים תשפ"ב (2021/22), 7,830 תלמידי חינוך מיוחד למדו ביישובים הסמוכים לגבול רצועת עזה בדרום וביישובים בגזרת הצפון בהם נערך פינוי אוכלוסייה במלחמה. מתוכם, 3,880 למדו ביישובים שפוננו באופן רשמי, ו-3,950 למדו בעיר אשקלון, שלה נקבעו הסדרי יחודיים.

תרשים 6: התפלגות נוער מפונה בכיתות ז'–יב' / דצמבר 2023

מקור: ועדת החינוך, התרבות והספורט, 5.2.24

נכון לדצמבר 2023, מתוך 15,502 בני הנוער בכיתות ז'–יב', 5% אינם מגיעים באופן סדיר ללמידה (815 תלמידים) ו-8% אותרו והוחזרו ללמידה (1,200 תלמידים).

לוח 5: ילדים מפונים בגיל הרך, ומסגרות חינוכיות שנפתחו עבורם* / דצמבר 2023

אחוזים	מספרים	
100.0	17,725	מפונים בגיל הרך* – סה"כ
50.0	8,861	גיל 0-3
50.0	8,864	גיל 4-6
מסגרות לגיל הרך במרכזי המפונים בנובמבר 2023**		
100.0	1,480	סה"כ מסגרות חינוך במרכזי קליטה (לכלל הילדים)
12.2	180	מעונות לגילאים 0-3
18.6	276	גנים לילדים בגילאים 3-6
מסגרות לגיל הרך שהוקמו בעקבות קול קורא להקמת מסגרות יום זמניות לפעוטות***		
-	266	מסגרות לגיל הרך
-	2,577	פעוטות שטופלו
-	35	מטפלות/מחנכות שהועסקו

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דו"ח "שירותי חינוך לתלמידים מפונים מבתייהם בתקופת מלחמת 'חרבות ברזל'", 31.12.23.

*מנתוני מערכת יחד של מערך הדיגיטל הלאומי.

** מסגרות לגיל הרך במרכזי המפונים, שנפתחו לרוב על בסיס כוח אדם מתנדב ובאמצעות עמותות כפי שהציג משרד החינוך ב6.11.23 במסגרת דיון משותף בוועדות החינוך, התרבות והספורט והוועדה לזכויות הילד של הכנסת.

*** ב7.11.23 משרד החינוך פרסם קול קורא לתקצוב הפעלת מסגרות יום זמניות לפעוטות עד גיל 3 לתקופת החירום.

בדצמבר 2023, היו 17,725 ילדים בגיל הרך ביישובים שפוננו מכוח החלטת הממשלה – מחצית בין גילאי לידה לשלוש, ומחציתם בין גילאי ארבע לשש. עד נובמבר 2023, נפתחו 456 מסגרות חינוך לגיל הרך במרכזי הקליטה למפונים, שהיוו כ-31% מכלל מסגרות החינוך שנפתחו במרכזים אלו.

לוח 6: פניות למוקד 118, לפי סיבת פנייה / אוקטובר-דצמבר 2022/23

הזנחת ילדים		חשד לפגיעה מינית		אלימות כלפי ילדים		סך הכל	
מחוז למשפחה	במשפחה	מחוז למשפחה	במשפחה	מחוז למשפחה	במשפחה		
11	62	16	14	17	195	315	2022
1	7	0	3	4	48	63	אוקטובר
4	28	9	7	2	81	131	נובמבר
6	27	7	4	11	66	121	דצמבר
16	78	9	12	21	268	404	2023
0	26	2	7	3	81	119	אוקטובר
8	24	2	3	7	105	149	נובמבר
8	28	5	2	11	82	136	דצמבר

מקור: משרד הרווחה והביטחון החברתי, הממונה על חופש המידע, 2024.

בחודשים אוקטובר-דצמבר 2023 הייתה עלייה של כ-28% במספר הפניות למוקד 118 לעומת מספר הפניות בחודשים המקבילים בשנה הקודמת (404 לעומת 315 פניות). כחלק מכך, חלה עלייה של כ-37% במספר הפניות שעניין אלימות כלפי ילדים במשפחה (מ-195 ל-268 פניות).

לוח 7: דיווח של הורים על מצוקת רגשית* של ילדיהם (2-12) בזמן מלחמה, לפי מגזר, מגדר, גיל ומעגלי פגיעה מהמלחמה / דצמבר 2023					
רמת המצוקה הנפשית (באחוזים)				מספר ילדים	
החצנת התנהגות**	מפוחד	חרדתי	מצוקה רגשית – מדד כולל		
31	64.1	62.1	83.6	493	סך הכל
מגזר					
31	62.9	60.2	82.5	394	יהודים
31.3	68.7	69.7	87.9	99	ערבים (מוסלמים, נוצרים, דרוזים, מוסלמים)
מגדר					
66.1	62.3	56.8	81.3	209	בנים
29.7	66.1	67.8	86	203	בנות
גיל					
31.2	64.9	57.1	81.8	77	גילאי 2-4
33.7	70.5	69.5	85.3	95	גילאי 4-6
30.1	62.9	58.0	82.5	143	גילאי 6-9
30.3	61.2	63.5	84.3	178	גילאי 9-12
מעגל פגיעה מהמלחמה					
48	80.6	69.4	92.9	98	בעל קרבה לחבר או קרוב משפחה שנפגע באופן ישיר
26.8	60.0	60.3	81.3	***	ללא קרבה לחבר או קרוב משפחה שנפגע באופן ישיר

42.1	70.1	69.1	90.4	178	במקום בו הילד/ה מתגורר/ת יש אזעקות כמה פעמים ביום/ בשבוע
24.8	60.6	58.1	79.7	315	במקום בו הילד/ה מתגורר/ת כמעט אין אזעקות

מקור: עמותת גושן – בריאות ורוחת הילד בקהילה, "מצבם הרגשי של ילדים, ילדות והורים בזמן מלחמה – ממצאים ראשוניים", דצמבר 2023.

* בסקר זה המצוקה הרגשית נמדדת בעזרת שימוש בשאלון The Pediatric Emotional Distress Scale, שכולל 21 פרטים הנוגעים לתגובות הילד למצב טראומטי. ** Acting Out *** הסקר לא מציין את מספר הילדים בקטגוריה זו.

בסקר מייצג שנערך בדצמבר 2023, כ-84% מההורים לילדים בגילאי 2-12 דיווחו על סממנים של מצוקה נפשית, כ-64% דיווחו שילדם מפוחד וכ-62% דיווחו על חרדה. שיעורי המצוקה הנפשית היו גבוהים יותר קרב ילדים ערבים (88%), בקרב בנות (86%), בקרב ילדים המתגוררים במקומות שיש בהם אזעקות כמה פעמים ביום או בשבוע (90%), ובקרב ילדים בעלי קרבה לחבר או קרוב משפחה שנפגע באופן ישיר מהמלחמה (93%). לא נמצאו הבדלים מובהקים בין ילדים בקבוצות גיל שונות.

לוח 8: תחושות ידע ומסוגלות של רופאים ורופאות ילדים בנוגע לטיפול בחרדה וטראומה (באחוזים) / דצמבר 2023						
כלל לא	במידה מועטה מאוד	במידה מועטה	במידה סבירה	במידה רבה	במידה רבה מאוד	
השפעות של אירועים טראומטיים ומלחמה על ילדים						
3.6	10.2	26.5	48.2	7.8	3.6	מידת הידע
10.5	17	36	28.1	5.9	2	מידת המסוגלות
חרדה בילדים						
3	5.4	28.3	44	16.3	3	מידת הידע
7.8	12.4	29.4	37.9	9.2	3.3	מידת המסוגלות
הפרעות סומטיות						
1.8	6.6	27.7	46.4	13.3	4.2	מידת הידע
9.8	11.8	26.8	42.5	7.2	2	מידת המסוגלות
הפרעה פוסט טראומטית בילדים						
9.6	15.7	38	28.9	6	1.8	מידת הידע
19.6	21.6	37.9	18.3	1.3	1.3	מידת המסוגלות
טיפול מודע טראומה						
15.1	18.7	37.3	25.3	1.8	1.8	מידת הידע
22.9	19.6	34	20.9	1.3	1.3	מידת המסוגלות

מקור: עמותת גושן – בריאות ורוחת הילד בקהילה, "מצבם הרגשי של ילדים, ילדות והורים בזמן מלחמה – ממצאים ראשוניים", דצמבר 2023.

בסקר שנערך בדצמבר 2023 בקרב רופאי ילדים, כ-60% מהרופאים הנסקרים סברו שיש להם ידע ברמה סבירה ומעלה לגבי השפעות של אירועים טראומטיים ומלחמה על ילדים, אבל כשליש (36%)

הרופאים והרופאות סברו שיש להם ידע במידה מועטה או מועטה מאוד סבירה לגבי נושאים אלו. מעל מחצית מרופאי הילדים סברו שיש להם ידע מועט או מועט מאוד בנוגע להפרעה פוסט טראומטית בילדים, או בנוגע לטיפול מודע טראומה.

לוח 9: דרך ההתנהלות בפרקטיקה של רופאים ורופאות ילדים בנוגע לטיפול בחרדה וטראומה (באחוזים) / דצמבר 2023			
12.1%	הייתה לי הכשרה מקדימה בנושא טראומה (לפני המלחמה)		
71.7%	השתתפתי בהכשרה כלשהי בנוגע להשפעות המלחמה על מצבם הרגשי של ילדים וילדות וטיפול רפואי מודע טראומה		
80.4%	אני מעריך שיש צורך בהכשרה נוספת בנושא מצבם הרגשי של ילדים וילדות וטיפול רפואי מודע		
17.4%	אני צריכה/תמיכה רגשית בעצמי		
לעיתים רחוקות	מספר פעמים	לעיתים קרובות	
35.3	45.1	19.6	האם בחודש האחרון פנו אליך ילדים/הורים לילדים בגילאי 2-12 באופן ישיר בשאלה אודות סימפטומים של חרדה?
39.5	39.5	21	האם בחודש האחרון פנו אליך ילדים/הורים לילדים בגילאי 2-12 אודות סימפטומים סומטיים?
27.9	26.7	45.4	האם בחודש האחרון שאלת מיוזמתך שאלות הנוגעות למצבם הנפשי והרגשי של ילדים?
30.7	26.8	42.5	האם בחודש האחרון אתה שואל מיוזמתך שאלות בנוגע לתפקודי היום יום של ילדים?

מקור: עמותת גושן – בריאות ורוחת הילד בקהילה, "מצבם הרגשי של ילדים, ילדות והורים בזמן מלחמה – ממצאים ראשוניים", דצמבר 2023.

בסקר שנערך בדצמבר 2023 בקרב רופאי ילדים, כ-12% מהרופאים אמרו כי הם השתתפו בהכשרה כלשהי בנוגע להשפעת המלחמה על מצבם הרגשי של ילדים, וטיפול רפואי מודע-טראומה, אך כ-80% מהם העריכו שיש צורך בהכשרה נוספת בנושא מצבם הרגשי של ילדים וילדות וטיפול רפואי מודע טראומה. כ-17% מרופאי הילדים העריכו שהם צריכים תמיכה רגשית בעצמם.

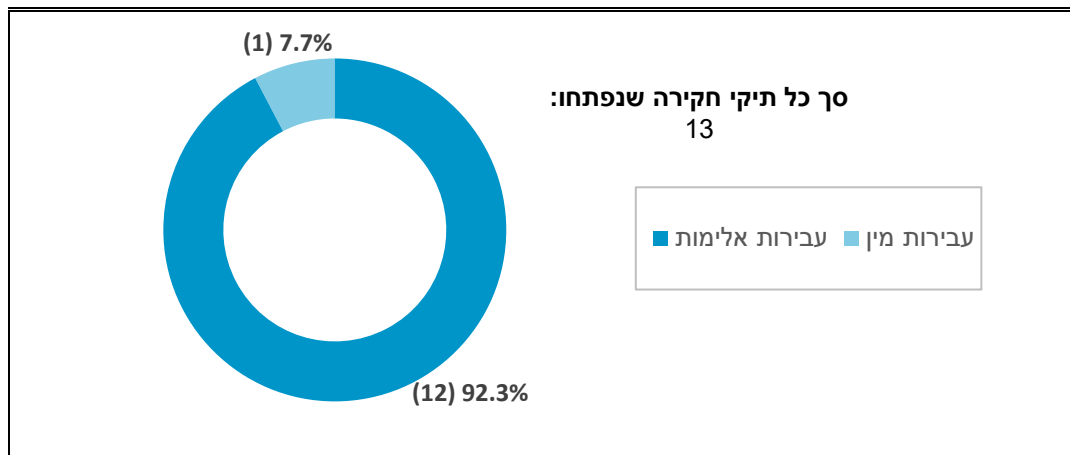
כ-42% מרופאי הילדים דיווחו שהם שאלו מיוזמתם לעיתים קרובות שאלות הנוגעות למצבם הנפשי והרגשי של הילדים, וכ-42% מהם דיווחו זאת באשר לשאלות אודות תפקודם היומיומי של הילדים. כחמישית מרופאי הילדים דיווחו שבחודש האחרון פנו אליהם ילדים והורים לעיתים קרובות בשאלות אודות סימפטומים של חרדה (19.6%) וסימפטומים סומטיים (21%).

לוח 10: נסיונות התאבדות שהגיעו למלר"ד בבתי חולים לפי גיל, מין וארץ לידה / אוקטובר- דצמבר 2023-2022				
אוקטובר-דצמבר 2023		אוקטובר-דצמבר 2022		
בנות	בנים	בנות	בנים	
183	32	234	64	סה"כ ניסיונות התאבדות
174	30	211	57	ילידי ישראל
8	2	22	7	עולים
2	1	2	3	9-0
2	1	2	3	ילידי ישראל
0	0	0	0	עולים
64	16	90	28	14-10
61	15	80	26	ילידי ישראל
2	1	9	2	עולים
117	15	142	33	17-15
111	14	129	28	ילידי ישראל
6	1	13	5	עולים

מקור: משרד הבריאות, אגף המידע, 2024.

בחודשים אוקטובר-דצמבר 2023 חלה ירידה של 28% במספר ניסיונות ההתאבדות של ילדים לעומת מספר המקרים באותם החודשים בשנת 2022 (215 לעומת 298 מקרים). מתוך הניסיונות בשנת 2023, כ-85% היו של בנות וכ-90% של ילידי ישראל.

תרשים 7: התפלגות תיקי חקירה בעבירות של בגירים נגד קטינים בבתי מלון* / אוקטובר - דצמבר 2023

מקור: משטרת ישראל, 2024.

* אך ורק בתי מלון בהם יש מפונים ולא כלל בתי המלון בארץ.

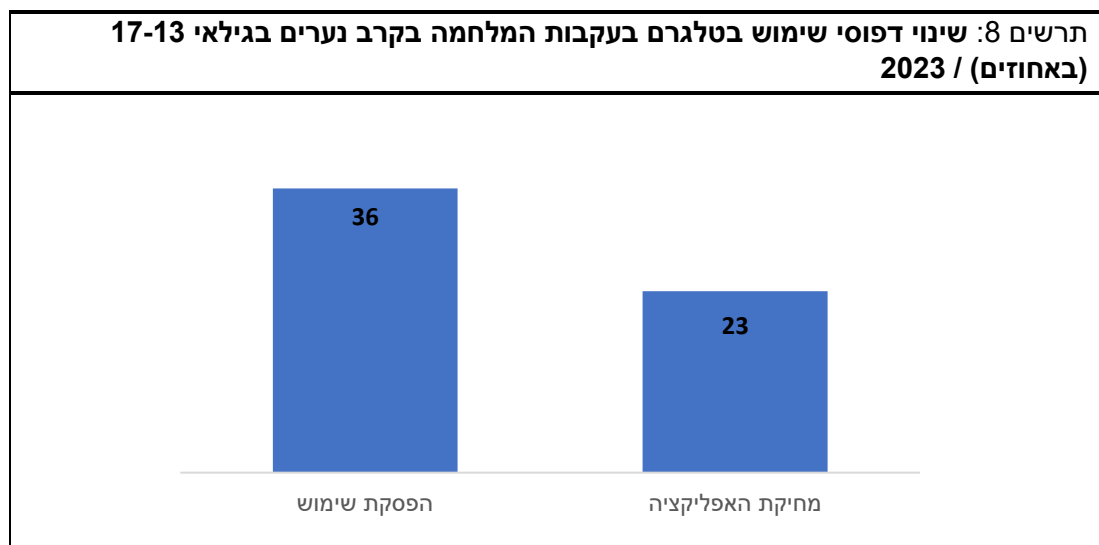
בחודשים אוקטובר עד דצמבר 2023, נפתחו 13 תיקי חקירה נגד בגירים בביצוע עבירות פליליות נגד קטינים בבתי מלון. לא ניתן להשוות לשנה הקודמת מאחר ולא היו מפונים.

לוח 11: אבחנות בריאות הנפש* בקרב בני נוער (12-17) חברי קופת חולים מכבי**, לפי מין/ 2022, 2023 (אוק'-דצמ')			
מגדר	אוקטובר- דצמבר 2022	אוקטובר- דצמבר 2023	
לחץ	72	128	בנים
	109	184	בנות
חרדה	864	1,050	בנים
	1,200	1,430	בנות
דכאון	38	28	בנים
	45	49	בנות
הפרעות אכילה	102	82	בנים
	548	495	בנות

מקור: קופת חולים מכבי, 2024.

* אבחנות המקבילות להגדרות הבאות ב-ICD – דיכאון: F32, F34, F41, F42, חרדה: F41, F42, לחץ והפרעות רגשיות: F43, F93.9, הפרעות אכילה: F50.

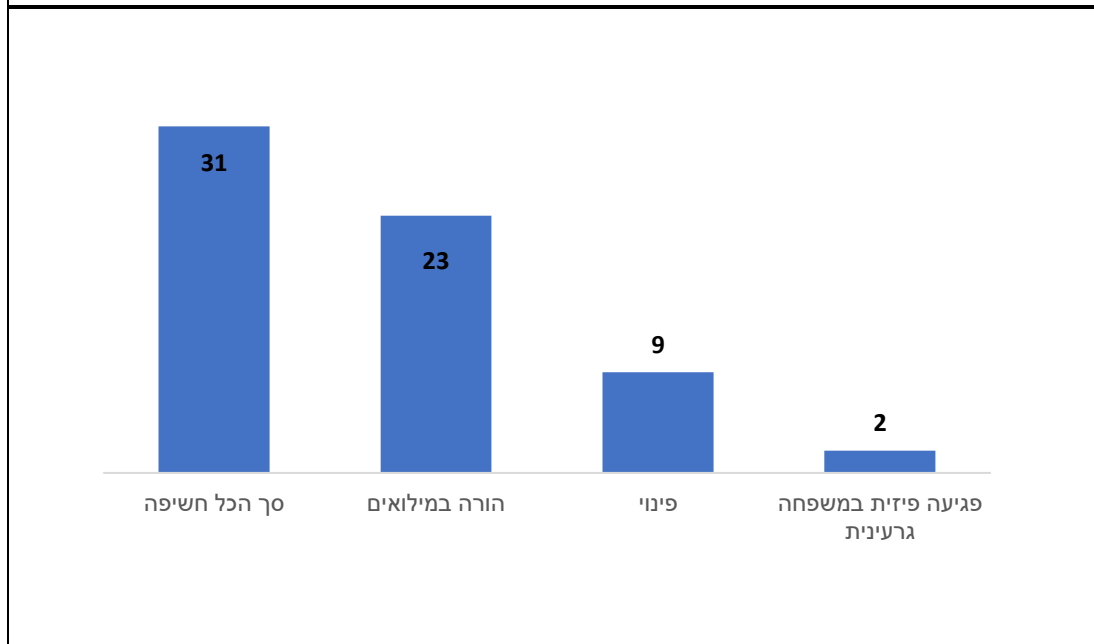
בקרב בני נוער (12-17) חברי קופת מכבי שטופלו במסגרת הקופה, הייתה עלייה של כ-78% במספר האבחונים של לחץ בקרב בנים בין חודשים אוקטובר-דצמבר בשנת 2022 לחודשים המקבילים בשנת 2023 ועלייה של כ-69% בקרב בנות. בנוסף, הייתה עלייה של כ-20% במספר האבחונים של חרדה בקרב בני נוער (בנים ובנות כאחד). לצד זאת, הייתה ירידה של כ-20% באבחוני הפרעות אכילה בקרב בנים ו-9.6% בקרב בנות.

מקור: בזק, דו"ח האינטרנט, 2023.

בעקבות המלחמה, 59% מבני הנוער שהשתמשו בטלגרם הפסיקו להשתמש או מחקו את האפליקציה שבה הייתה אפשרות להיחשף לתכנים קשים ביותר.

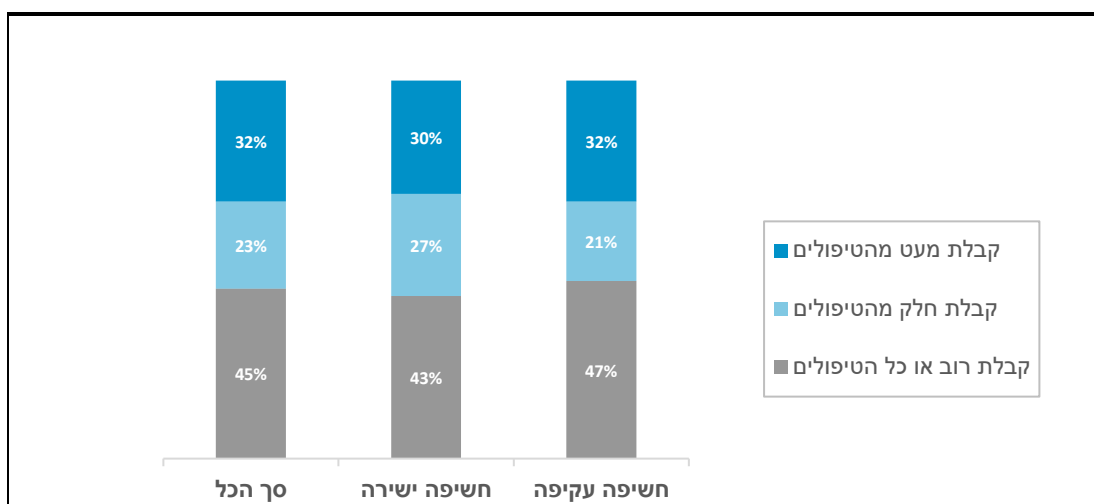
תרשים 9: שיעור החשיפה הישירה של משפחות עם ילדים (6-0) לאירועי המלחמה (באחוזים) / 2023

מקור: מרכז טאוב, דו"ח 'קשיים רגשיים והתנהגותיים בקרב ילדים בגיל הרך והוריהם: תמונת מצב עדכנית בעקבות המלחמה', 2024.

בסקר שבוצע בקרב הורים לילדים בגילאי לידה עד שש, כשליש (31%) דיווחו שהמשפחה הייתה חשופה לאירועי המלחמה: בכ-23% מהן היה הורה במילואים, כ-9% מהמשפחות חוו פינוי מביתן ובכ-2% הייתה פגיעה פיזית במשפחה הגרעינית.

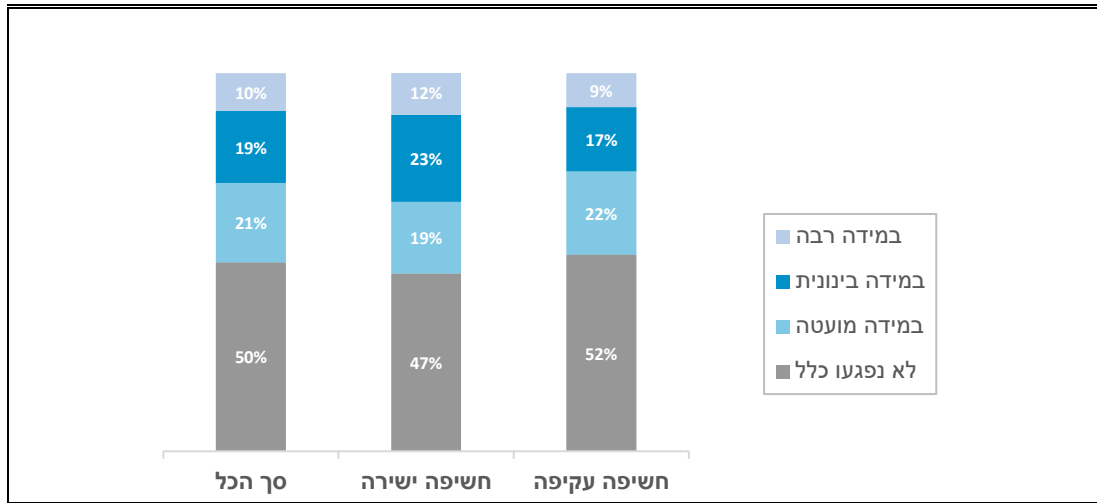
תרשים 11: שיעור קבלת תמיכה וטיפול שגרה שונים בקרב ילדים (6-0) / אוקטובר-דצמבר 2023

מרכז טאוב, דו"ח 'קשיים רגשיים והתנהגותיים בקרב ילדים בגיל הרך והוריהם: תמונת מצב עדכנית בעקבות המלחמה'.

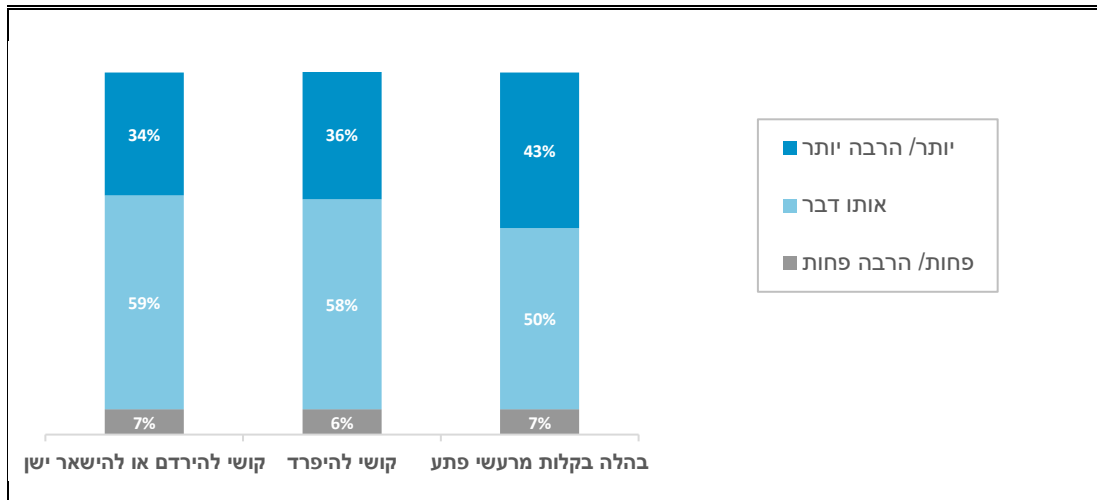
בסקר שבוצע בקרב הורים לילדים בגילאי לידה עד שש, כשליש מההורים שילדיהם נזקקו לתמיכה וטיפול שגרה שונים (קלינאות תקשורת, טיפת חלב, מעקב בקופ"ח וכו') דיווחו כי ילדיהם קיבלו בתקופת המלחמה רק מעט מהטיפולים הנדרשים להם.

תרשים 12: פגיעה כלכלית במשפחות עם ילדים (0-6) בעקבות המלחמה (באחוזים) / אוקטובר-דצמבר 2023

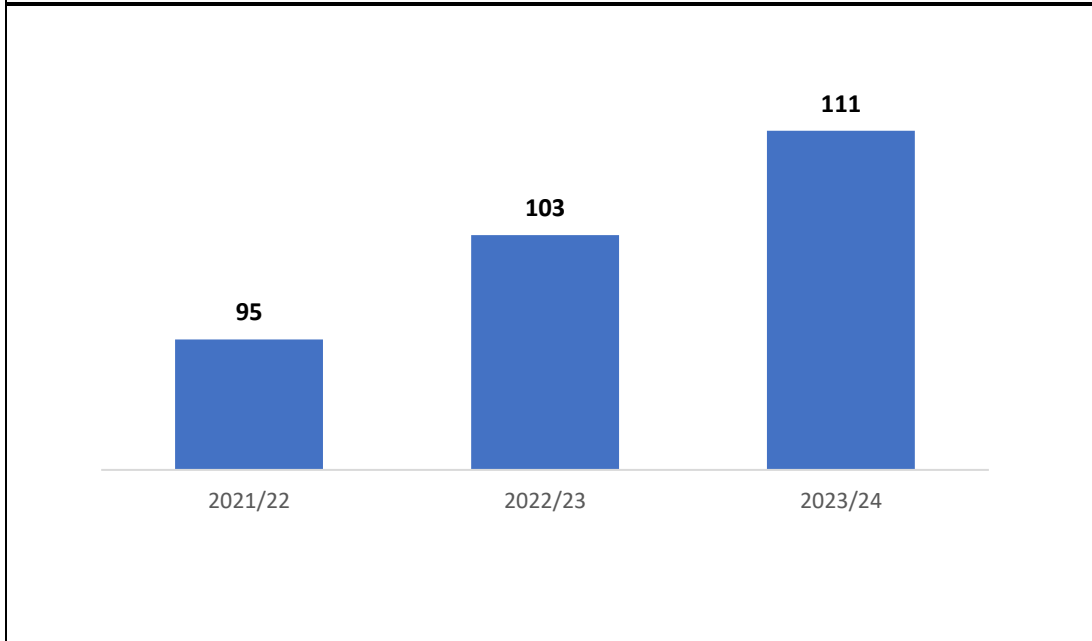
מרכז טאוב, דו"ח 'קשיים רגשיים והתנהגותיים בקרב ילדים בגיל הרך והוריהם: תמונת מצב עדכנית בעקבות המלחמה'.
 בסקר שבוצע בקרב הורים לילדים בגילאי לידה עד שש, כמחצית מההורים שנחשפו בצורה ישירה למלחמה מדווחים שנפגעו כלכלית (53%). כרבע (23%) מההורים מדווחים על פגיעה במידה בינונית ו-12% מדווחים על פגיעה במידה רבה.

תרשים 12: הקשיים הרגשיים של ילדים (0-6) מאז תחילת המלחמה בהשוואה לשגרה (באחוזים) / אוקטובר-דצמבר 2023

מרכז טאוב, דו"ח 'קשיים רגשיים והתנהגותיים בקרב ילדים בגיל הרך והוריהם: תמונת מצב עדכנית בעקבות המלחמה'.
 בסקר שבוצע בקרב הורים לילדים בגילאי לידה עד שש, 43% מההורים דיווחו כי ילדיהם חוו בהלה בקלות מרעשי פתע ברמה גבוהה יותר בהשוואה לשגרה. כשליש מההורים לילדים דיווחו על קושי גדול יותר של ילדיהם להיפרד (36%) או קושי בלהירדם (34%).

תרשים 13: מספר תיקי אשפוז פסיכיאטרי בכפייה של ילדים בגילאי 15-17 / אוקטובר-
 פברואר 2021-2024*

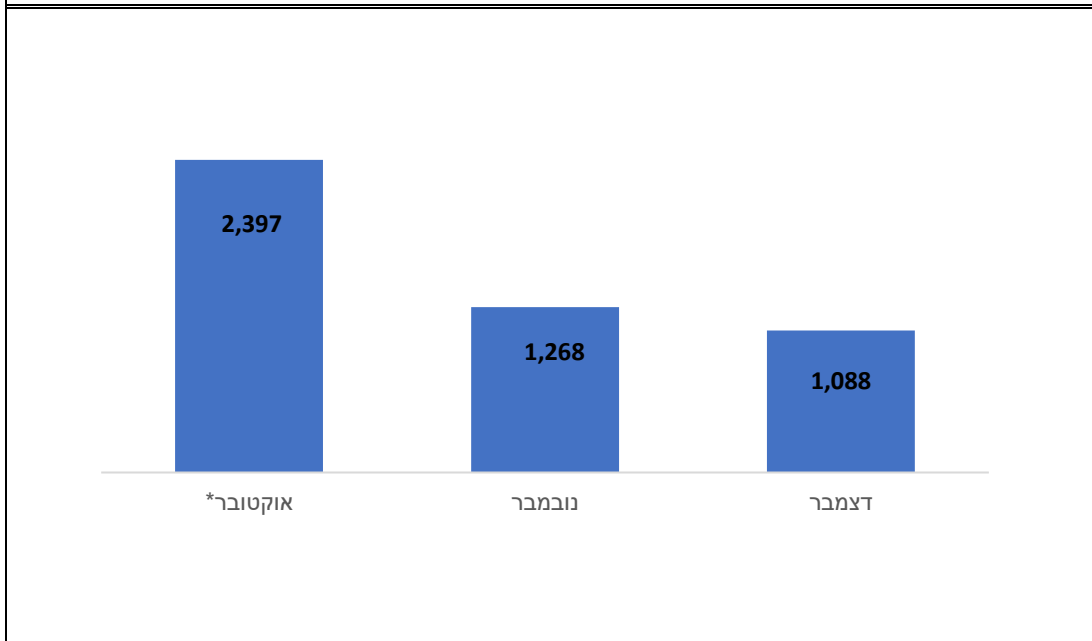

מקור: משרד המשפטים, מערך ייצוג קטינים בסיוע המשפטי, 2024.

*הנתונים מתייחסים למספר התיקים בין התאריכים 1.10 ל-21.2 בשנה העוקבת, בכל שנה.

מספר תיקי האשפוז הפסיכיאטרי בכפייה בילדים בגילאי 15-17, עלה בין השנים 2021/22 ל-
 2023/24 בכ-17% (מ-95 ל-111 תיקים).

תרשים 13: מספר הפניות לקו הסיוע של משרד החינוך בתקופת המלחמה* / אוקטובר-
 דצמבר 2023

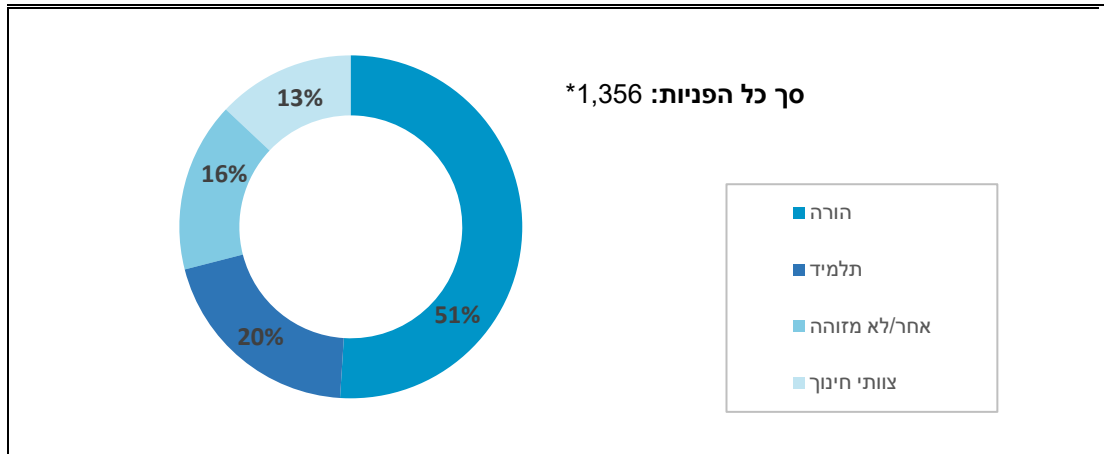

מקור: קו הסיוע של משרד החינוך, 31.12.23.

*קו הסיוע של משרד החינוך הוקם בעקבות המלחמה (7.10). ע"פ הערכה, בין התאריכים 7.10-9 התקבלו כ-
 1,200 שיחות במקד.

במשרד החינוך נפתח קו סיוע החל מפרוץ מלחמת 'חרבות ברזל'. מאז פתיחתו ועד לחודש דצמבר 2023, התקבלו בו כ-4,800 שיחות. רוב השיחות התקבלו בחודש הראשון למלחמה.

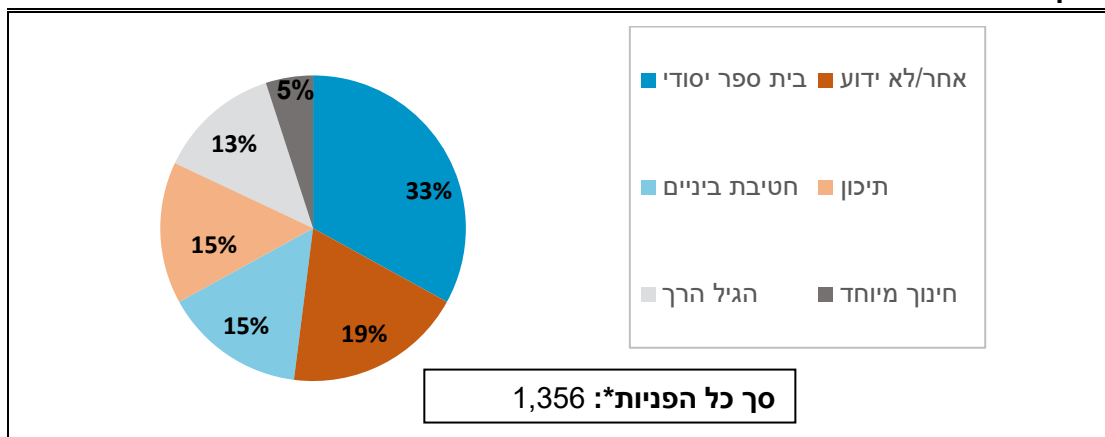
תרשים 14: התפלגות הגורמים הפונים לקו הסיוע של משרד החינוך (באחוזים) / * אוקטובר- דצמבר 2023

מקור: קו הסיוע של משרד החינוך, 31.12.23.

*התפלגות השיחות לקו הסיוע של משרד החינוך כוללת 1,356 שיחות שתועדו במערכת. רוב השיחות המתועדות לקו הסיוע של משרד החינוך שהוקם בעקבות המלחמה נעשו ע"י ההורים (51%) וכחמישית מהשיחות ע"י התלמידים בעצמם (20%).

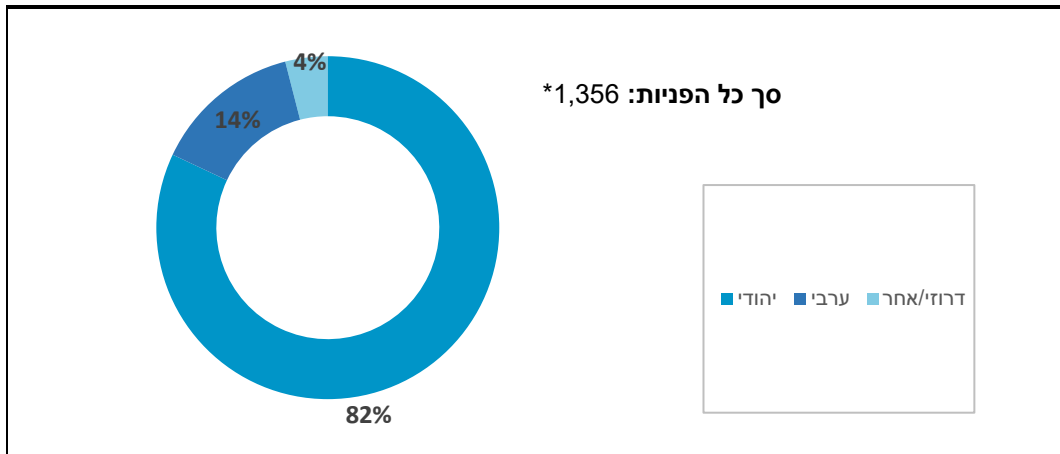
תרשים 15: התפלגות האוכלוסייה הנתמכת בקו הסיוע של משרד החינוך (באחוזים) / * אוקטובר- דצמבר 2023

מקור: קו הסיוע של משרד החינוך, 31.12.23.

*התפלגות השיחות לקו הסיוע של משרד החינוך כוללת 1,356 שיחות שתועדו במערכת. כשליש מהשיחות המתועדות לקו הסיוע של משרד החינוך שהוקם בעקבות המלחמה נגעו לילדים בגילאי בית ספר יסודי (33%), כ-15% לתלמידים בחטיבת ביניים וכ-15% לתלמידים בתיכון.

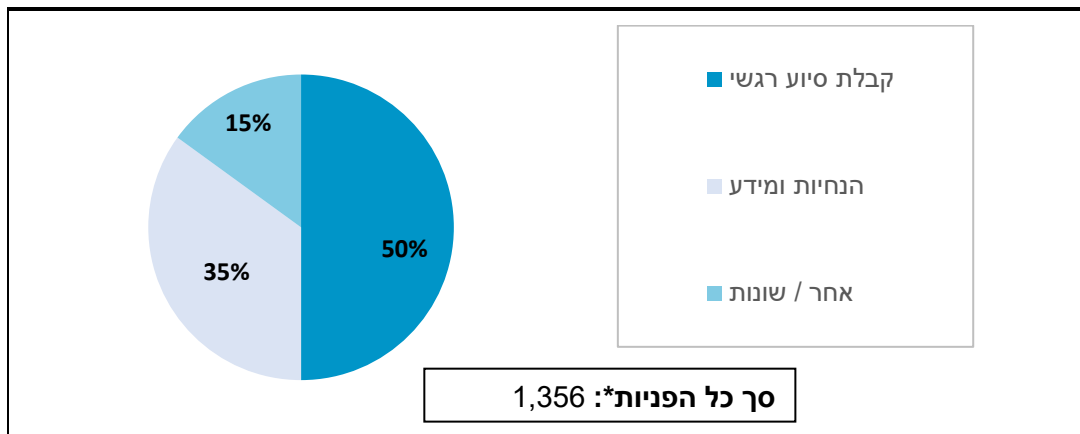
**תרשים 16: התפלגות מגזר הפונים לקו הסיוע של משרד החינוך (באחוזים) // אוקטובר-
דצמבר 2023**

מקור: קו הסיוע של משרד החינוך, 31.12.23.

*התפלגות השיחות לקו הסיוע של משרד החינוך כוללת 1,356 שיחות שתועדו במערכת. רוב השיחות המתועדות לקו הסיוע של משרד החינוך שהוקם בעקבות המלחמה נעשו ע"י פונים יהודים (82%) ו-14% מהן נעשו על ידי ערבים.

**תרשים 17: התפלגות נושא הפניה לקו הסיוע של משרד החינוך (באחוזים) // אוקטובר-
דצמבר 2023**

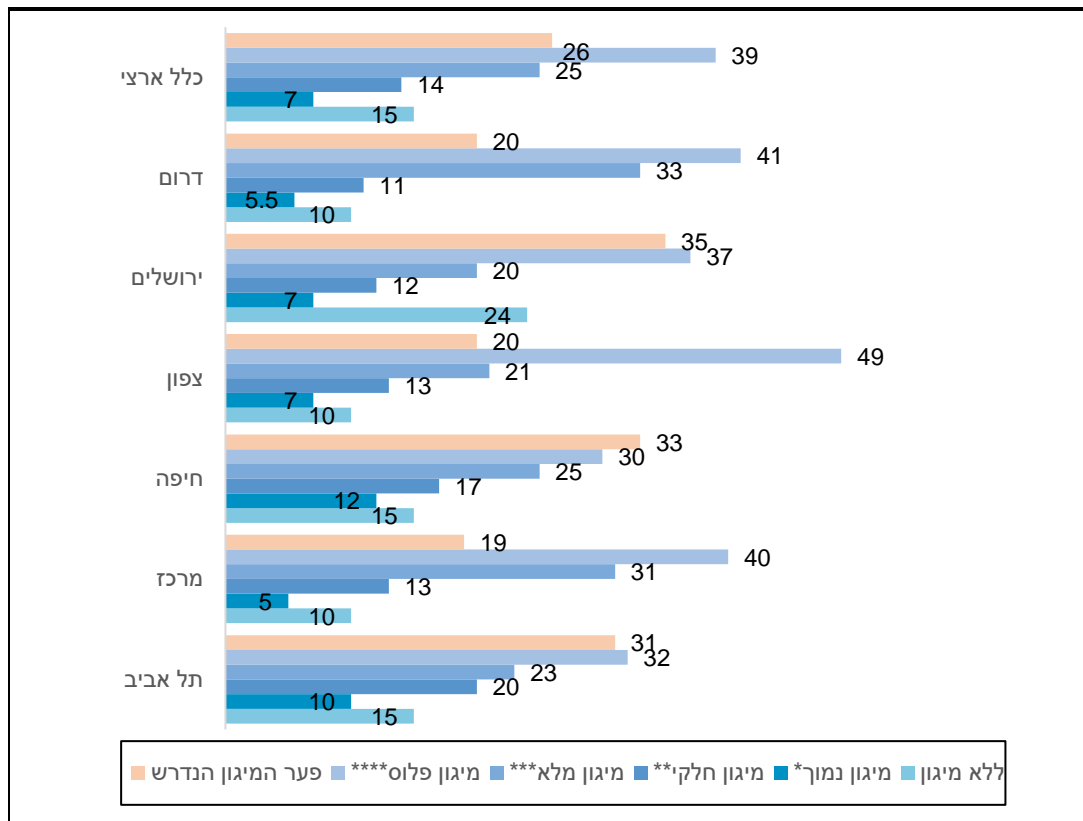

מקור: קו הסיוע של משרד החינוך, 31.12.23.

*התפלגות השיחות לקו הסיוע של משרד החינוך כוללת 1,356 שיחות שתועדו במערכת. כמחצית מהשיחות שהתקבלו בקו הסיוע של משרד החינוך שהוקם בעקבות המלחמה נגעו לקבלת סיוע רגשי וכשליש (35%) נגעו לקבלת הנחיות ומידע.

מיגון ושירותים פסיכולוגיים במערכת החינוך (תרשימים 18-20, לוח 12)

2023-2018 / לפי מחוז, לפי מחזור

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דו"ח "פערי מיגון במוסדות חינוך ברקע מלחמת 'חרבות ברזל'", 30.11.23.

*מיגון נמוך - מיגון של 1%-50% מהנדרש

**מיגון חלקי - מיגון של 51%-79% מהנדרש

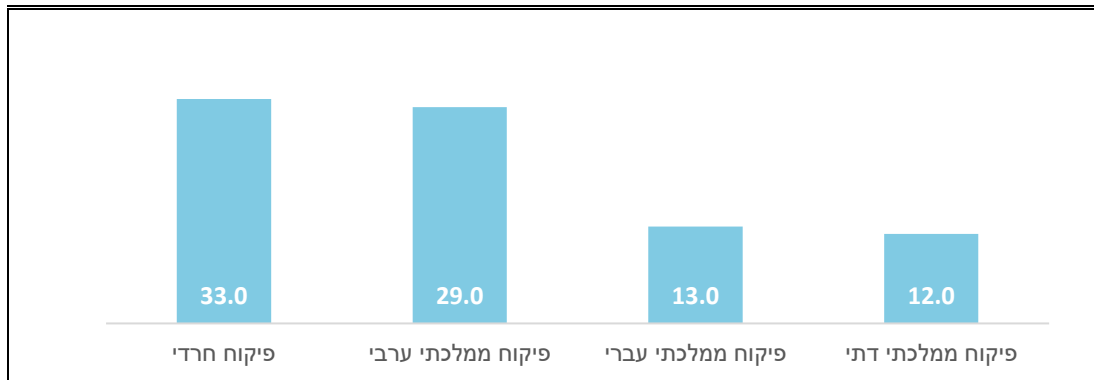
***מיגון מלא - מיגון של 80%-120% ביחס לנדרש

**** מיגון פלוס - מיגון של 121% ומעלה ביחס לנדרש

פערי מיגון - השטח של המקלטים או המרחבים המוגנים התקניים הקיים בבתי הספר קטן מהשטח הנדרש לפי התקן.

על פי ביקורות שנערכו במוסדות חינוכיים בפיקוח משרד החינוך בין השנים 2018-2023, כ-10% מכלל המוסדות החינוכיים בארץ היו לא ממוגנים כלל, ובכ-26% רף המיגון היה מתחת לנדרש. המחוז עם השיעור הגבוה ביותר של בתי ספר לא-ממוגנים כלל, ועם פערי מיגון, היה מחוז ירושלים (24%-35%, בהתאמה). במחוזות הדרום והצפון, כ-10% מהמוסדות החינוכיים היו לא ממוגנים, ובכ-20% היו פערי מיגון.

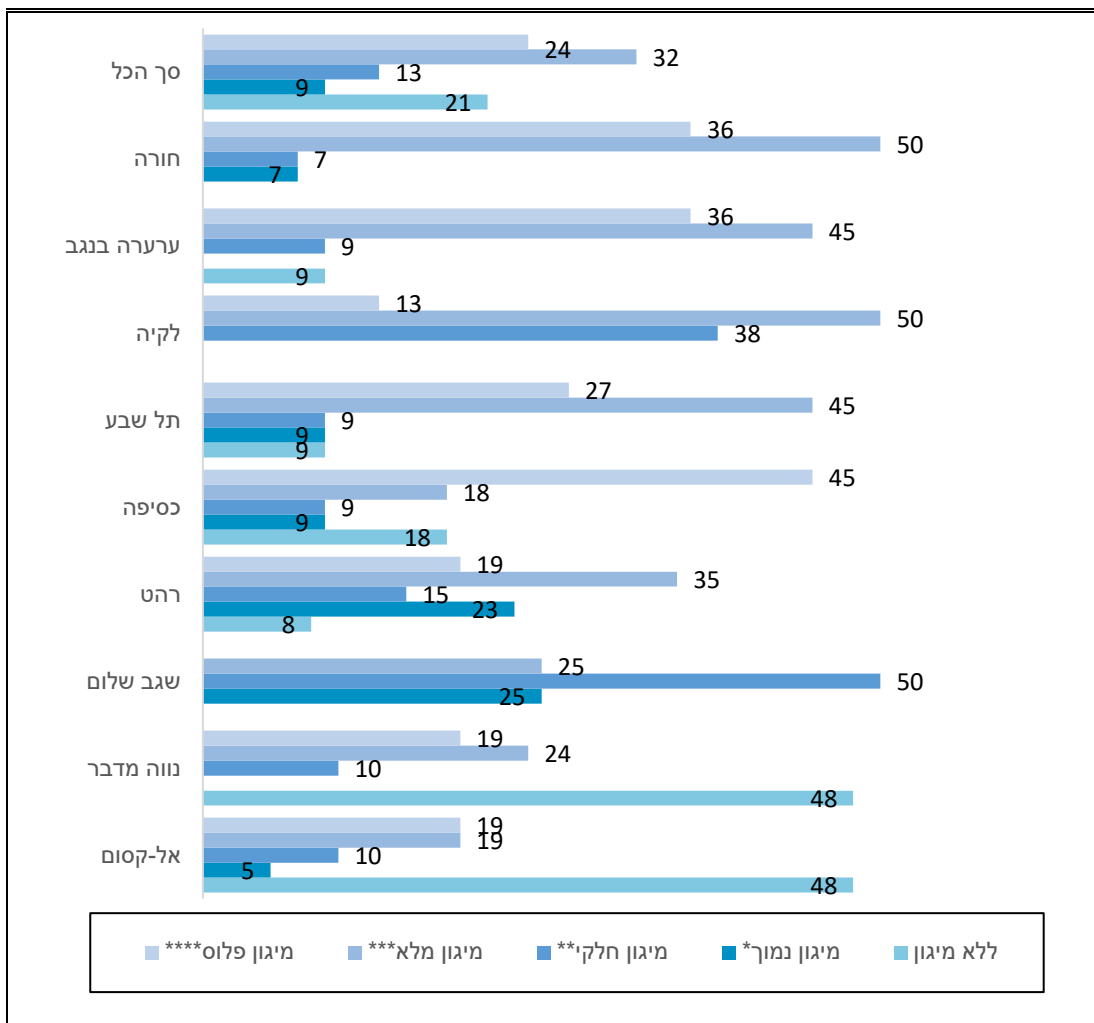
תרשים 19: פערי מיגון* במוסדות חינוך, לפי סוג פיקוח / 2018-2023

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דו"ח "פערי מיגון במוסדות חינוך ברקע מלחמת 'חרבות ברזל'", 30.11.23.

על פי ביקורות שנערכו במוסדות חינוכיים בפיקוח משרד החינוך בין השנים 2018-2023, שיעור המוסדות עם פערי מיגון היה גבוה משמעותית בפיקוח החרדי (33%) ובפיקוח הממלכתי-ערבי (29%), מאשר בפיקוח העברי הממלכתי (13%) והממלכתי דתי (12%).

תרשים 20: פערי מיגון במוסדות חינוך בישובים הבדואים בנגב, לפי רשות מקומית / 2018-2023

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דו"ח "מידע ראשוני על היבטים במוכנות לירי טילים בישובים הבדואיים בנגב", 5.12.23 (מבוסס על מסד נתונים עדכני שהתקבל ממשרד החינוך ובו 4,800 בתי ספר מתוך 5,500 בתי ספר במערכת החינוך בנובמבר 2023).

*מיגון נמוך - מיגון של 1%-50% מהנדרש
 **מיגון חלקי - מיגון של 51%-79% מהנדרש
 ***מיגון מלא- מיגון של 80%-120% ביחס לנדרש
 **** מיגון פלוס- מיגון של 121% ומעלה ביחס לנדרש

כ-24% מהמוסדות החינוכיים ביישובים הבדואים בנגב היו לא ממוגנים כלל (בהשוואה לכ-10% מכלל המוסדות החינוכיים במחוז דרום). ברשויות המקומיות אל-קסום ונווה מדבר, כמחצית מהמוסדות החינוכיים לא היו ממוגנים כלל.

לוח 12: תחנות, פסיכולוגים, תקנים מאוישים, תקנים רצויים ושיעור הכיסוי בשירות הפסיכולוגי החינוכי, לפי מחוז*/ אוגוסט 2023

שיעור הכיסוי	תקן רצוי	תקן חודשי	מספר הפסיכולוגים**	מספר התחנות	
71%	3,422	2,436	3,607	248	סך הכל
74%	661	486	796	56	מרכז
73%	606	443	694	15	תל אביב
89%	528	472	694	85	צפון
54%	713	386	551	22	ירושלים
81%	363	295	422	30	חיפה
64%	549	352	450	40	דרום-סה"כ
51%	-	-	-	-	אופקים
67%	-	-	-	-	שדרות
81%	-	-	-	-	המועצה האזורית שדות נגב
91%	-	-	-	-	נתיבות
125%	-	-	-	-	אשכול
136%	-	-	-	-	שער הנגב

מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דו"ח "שירותי פסיכולוגיה-חינוכית בשגרה ובחירום", 30.10.23.

* הנתונים לא כוללים שירות פסיכולוגי מרחיב ומשלים נוסף, הממומן על ידי ההורים בחלק מהרשויות המבוססות-יותר.

** מספר הפסיכולוגים מתייחס למספר הפסיכולוגים העובדים, כאשר חלק ניכר מהם עובד במשרה חלקית בלבד.

באוגוסט 2023, מתוך 3,422 תקנים שהוקצו לפסיכולוגים חינוכיים רק במערכת החינוך, רק 2,436 תקנים היו מאוישים. כך, שיעור הכיסוי הארצי של התקנים היה 71% (כ-29% מהתקנים היו לא מאוישים). המחוזות עם שיעור הכיסוי הנמוך ביותר היו מחוז ירושלים (כ-46% מהתקנים היו לא מאוישים), ומחוז דרום (כ-36% מהתקנים היו לא מאוישים).